

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4MCdo/17/2010
Identifikačné číslo spisu:	9010899908
Dátum vydania rozhodnutia:	22.03.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9010899908.1

UZNESENIE

Z. súd Q. republiky v právnej veci navrhovateľky D.. T. J., bytom B., Q. XX, zastúpenej JUDr. Jurajom Hadrbulcom, advokátom vo Bratislave, Riečna 2, proti odporkyni Q., o obnovu konania, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 18 C 132/2004, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu v Bratislava I z 12. júna 2009, sp.zn. 18 C 132/2004-12 a uzneseniu Krajského súdu Bratislava z 30. novembra 2009 sp.zn. 6 Co 337/09, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 12. júna 2009 č.k. 18 C 132/2004-12 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2009 sp.zn. 6 Co 337/09 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I uznesením z 12. júna 2009 č.k. 18 C 132/2004-12 bez nariadenia pojednávania zamietol návrh navrhovateľky na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 18 C 64/94 z dôvodu, že skutočnosti a dôkazy uvedené navrhovateľkou nepovažoval za také skutočnosti a dôkazy, ktoré navrhovateľka bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní a ktoré by mohli pre ňu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Preto súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky prípustnosti obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľky uznesením z 30. novembra 2009 sp.zn. 6 Co 337/09 prvostupňové uznesenie ako vecne správne potvrdil. Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V dôvodoch svojho rozhodnutia sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa v tom, že neboli splnené podmienky prípustnosti obnovy konania, keď skutočnosti a dôkazy, ktoré navrhovateľka k obnove konania predložila, boli známe v čase do doby vyhlásenia rozsudku a súčasne uviedol, že pre prejednávanú vec sú právne irelevantné. Navrhovateľka v návrhu na povolenie obnovy konania neuviedla žiadne nové skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní a neoznačila žiadne nové dôkazy, ktoré sa nemohli v pôvodnom konaní vykonať.

Proti týmto rozhodnutiam ako okresného, tak aj krajského súdu s poukazom na ustanovenie § 243e ods.

1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ a c/ O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p. podal na základe podnetu navrhovateľky mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky, ktorý navrhol uvedené rozhodnutia súdov zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie. Poukázal na to, že konajúce súdy vec, t.j. otázku neprípustnosti obnovy konania nesprávne právne posúdili, keďže v danom prípade nešlo jednoznačne o neprípustnosť obnovy konania podľa § 234 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 229 O.s.p., ale o prípad vecného prejednávania návrhu, ktorý mohol súd zamietnuť iba na verejnom pojednávaní. Takýto procesný postup však súd prvého stupňa nezachoval a o návrhu navrhovateľky na obnovu konania, ktorý sa jednoznačne opierať o dôvody, ktoré pripúšťa ustanovenie § 228 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p., rozhodol bez pojednávania, čo malo za následok odňatie možnosti konať pred súdom. Tým, že takéto rozhodnutie bolo odvolacím súdom potvrdené bez toho, aby v danej veci bolo nariadené pojednávanie, kde by súd posudzoval a skúmal existenciu a oprávnenosť uplatnených dôvodov obnovy konania, bol takýmto rozhodnutím porušený zákon, keďže účastníkovi konania bola týmto postupom odňatá možnosť konať pred súdom a bola mu znemožnená realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.- V tejto súvislosti generálny prokurátor poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. októbra 2008 sp.zn. I. ÚS 54/08.

Navrhovateľka ani odporkyňa sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na podnet účastníčky konania preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p. a § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia treba zrušiť.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada dovolací súd nielen v konaní o dovolaní (§ 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené.

Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Osobitne sa pritom sústredil na námietku generálneho prokurátora spočívajúcu v tom, že postupom súdov sa navrhovateľke odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle cit. ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 228 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p. /v znení účinnom v čase rozhodovania prvostupňového i odvolacieho súdu) právoplatný rozsudok môže účastník napadnúť návrhom na obnovu konania, ak - sú tu skutočnosti, rozhodnutia lebo dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci,

- možno vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

Obnova konania nie je prípustná proti rozsudkom a/ ktorými sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že tu nie je; b/ ktorých zrušenie alebo zmenu možno dosiahnuť inak (§ 229 O.s.p.).

Pre konanie o obnove konania platia primerane ustanovenia o konaní v prvom stupni (§ 323 ods. 2 O.s.p.).

Návrh na obnovu konania súd uznesením buď zamietne alebo obnovu konania povolí (§ 234 ods. 1 O.s.p.).

Ak súd zamietne návrh na obnovu konania preto, že nie je prípustný, alebo preto, že ho podal niekto, kto naň nebol oprávnený, alebo preto, že je zrejme oneskorený, nemusí nariaďovať pojednávanie (§ 234 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 115 ods. 1 O.s.p. ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zhodne s názorom prezentovaným v mimoriadnom dovolaní má za to, že z cit. ustanovení §§ 252 ods. 2 a 115 O.s.p. vyplýva povinnosť súdu nariadiť pojednávanie na prejednanie návrhu na obnovu konania; pojednávanie nenariadi iba v tom prípade, ak návrh zamietá podľa § 234 ods. 2 O.s.p. Pritom o neprípustný návrh na obnovu konania ide vtedy, ak to výslovne ustanovuje zákon. Patria sem prípady, ak návrh na obnovu konania smeruje proti spôsobilým rozhodnutiam, ktoré však nie sú právoplatné, proti iným rozhodnutiam než právoplatným rozsudkom alebo uzneseniu o schválení zmluvy, právoplatnému platobnému rozkazu alebo právoplatným rozhodnutiam vydaným v dedičskom konaní, ďalej proti tým rozhodnutiam, ktorých zrušenie alebo zmenu možno dosiahnuť inak, alebo ak sa návrh na obnovu konania nepodá z dôvodov uvedených v § 228 ods. 1 O.s.p. Teda, bez pojednávania rozhoduje súd o návrhu na obnovu konania len v prípadoch, ak tento zamietá pre nedostatok jeho formálnych podmienok, ktorými sú včasnosť podania návrhu (§230 O.s.p.), podanie návrhu oprávnenou osobou (§ 228 ods. 1 O.s.p.), prípustnosť obnovy konania (§ 229 O.s.p.) a uvedenie zákonných dôvodov podania takéhoto návrhu (§ 228 O.s.p.).

Z uvedeného tak vyplýva, že ak sa návrh na obnovu konania opiera o dôvod uvedený v § 228 ods. 1 O.s.p., ale tvrdený dôvod nie je preukázaný, nejde o neprípustnosť obnovy v zmysle ustanovenia § 234 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 229 O.s.p., preto súd môže návrh zamietnuť iba po jeho prejednaní na verejnom pojednávaní (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 54/08).

Pokiaľ teda v danom prípade súd prvého stupňa zamietol návrh na obnovu konania z dôvodu nedostatku zákonných podmienok na obnovu (§ 228 ods. 1 O.s.p.) bez toho, že by nariadil vo veci pojednávanie, na ktoré by predvolal účastníkov, konanie zaťažil vadou, pre ktorú musel odvolací súd na odvolanie navrhovateľky také uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Pokiaľ tak odvolací súd neurobil, jeho procesný postup treba považovať za odňatie možnosti navrhovateľke konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Preto generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 243b ods. 2 O.s.p. a § 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. napadnuté rozhodnutie odvolacieho, ako aj prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného, ako aj dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.